

278.

08925

B. c. D.

COGITATIONES NONNULLÆ
DE
NECESSITATE
CULTUS DEI PU-
BLICI,

QUAS,

CONSENT. AMPL. SENAT. PHIL. IN ILLUSTRI,
QUOD AD SALAM FLORET, SVIONUM ATHENÆO,

PRÆSIDE
VIRO CELEBERRIMO,

MAG. JOHANNE IHRE,

ELOQV. ET POLIT. PROFESS. REG. ET SKYTT.
SOCIET. REG. SCIENT. MEMBR.

PRO GRADU,

PLACIDO BONORUM EXAMINI SUBMITTIT

Stipendiarius Ahllöfianus

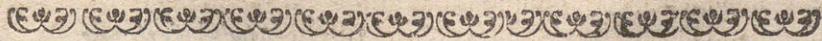
PETRUS KIHLSTEDT,

Westmannus, Th

In Aud. Carol. Maj. d. XXIII Maji

Anni MDCCLI.

H. A. M. S.

AROSIÆ,

Typis JOH. L. HORRN, Reg. Confit. & Gymn. Typogr.

J. Mag. Steinour

VÅLBORNA FRUN,
Fru SARA De LA GRANGE
Född ADLERFELT,
NÄDIGA FRU!

Bryt af, Förnäma Fru, en stund af Ert bekymmer,
Och läna åt det blad, som Edart loford för.
Ei med et prydligt zir, det ensamt Er tilhör;
Men med en dunkel färg, som äran mera skymmer.
En enda GUD, ej mer, jag i mitt hjärta dyrkar,
Hur det bör allmänt ske, det visa dessa blad;
Doch utan afguds last jag sätter in en rad,
Som för Er, Nådig Fru, min vördnad allmänt yrkar.
Se nådigt an den eld, sig äntlig nu framflyter
Utur et vördsam bröst, vid femte årets tid;
Uppå så lång termin mig lyckan varit blid,
Sen på min magra lott Er godhet ymnogt flyter.
Jag årligt underhåld af Edar ynnest äger,
Och genom detta stöd jag vishets källan tökt.
Förlåt at offer förr ej på Ert altar rökt;
Fast Eder Nåde jag städs i mitt inre väger.
Om jag i tiden här då någon lycka vinner,
Förvist en grund dertil jag nekar aldrig Er:
För Edart liufva väl, hvar gång jag Himlen ber;
Fördenskull nögd och glad i heta fuckar brinner.

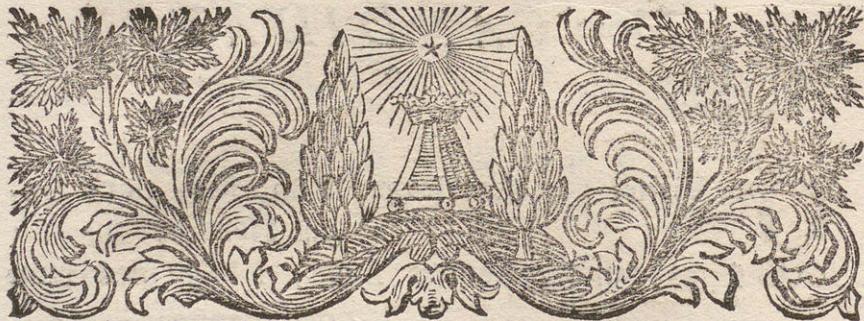
NÄDIGA FRUNS

ödmjukaste tjenare
PETR. KIHLSTEDT.

Herr CANDIDAT!

Om Vishet ger dem Lager Lön, som tiäna tro-
get Henna,
Och segra, under hennes sköld, i krig med mun
och penna;
Så skal min Herre samma lön för samma tro-
het få,
Och just der segren kostat mäst, skal krantsen
fättas på,

A. C. L.

§. I.

PAtentissimum illud theatrum, quod mundum appellamus, exstructurus sibi sufficientissimus perfectissimusque creator Deus, hoc intendit sine dubio, ut hominibus, ratione præditis, tantæque vestigia sapientie spectantibus, omnipotentiam suam manifestaret perfectionesque ceteras. Est hæc veritas, quam in dubium vocaverit nemo, qui attentioni oculo rerum creatarum mirabilem ordinem consideret, & quem ad modum omnia heic ita disposita sint atque connexa, ut in decora caussarum effectuumque serie, in rerum adspectabilium pulcherrima specie, ac in structura corporis vel minimi vermiculi, tanquam in speculo, nitissime relucent sapientia, bonitas, potentia &c. perfectiones Divinæ.

§. II.

Qui creaturam dicit, dependentie simul notionem involvit: Homo suam & existentiam Deo, & existentie con-

continuationem, seu conservationem debet. Qui vero a summo ente tot vinculis stictus dependet, non potest non servire, se Divino per naturam subjectum esse imperio, Divinamque pro lege sua voluntatem agnoscere debere. Huic Dei in nos iuri non potest non a nostra parte responde-re obligatio, Deo subjectionem profitendi, quæque se velle significaverit, labenter perficiendi. In condendo mundo voluit Deus manifestationem perfectionum suarum §. I, quod ex accurata universitatis hujus consideratione operationis innotescit. At voluntas Divina per rationem cognita lex naturæ dicitur: Jure itaque naturali obligantur homines ad manifestandas Dei perfectiones. Sed manifestatione perfectionum involvit gloria Ejus. Ergo ad hancitidem constat obligatio. Qui igitur operam dat, ut & ipse cognoscat perfectiones Divinas, & ut ab aliis eadem cognoscantur, illustrat Dei gloriam; uti contra qui cognitionem eorum impedit ac remoratur, eandem obscurat. Illud ergo faciendum, hoc fugiendum.

§. III.

Ut vero effectui hoc officium mandari possit, eujusvis interest hominis, suas de Deo cogitationes aliquo modo prodere, quo declareret, se Deum habere pro tali Numine, quale est revera, pro ente scil. perfectissimo, sapientissimo, justissimo &c. At hoc actis & factis optime patefecit, si nempe actiones nostras ita instituamus, ut agendi motivis utamur, ex attributis Divinis desuntis, b. e. si ad agendum impellamur intuitu perfectionum Divinarum.

Actiones v. ad quas homo edendas, intuitu perfectionum Divinarum, impellitur, seu quarum motiva sunt perfectiones Dei, cultum efficiunt Divinum. Colere namque Deum dicimus, quando perfectiones Ejus agnoscimus, consideramus, atque dignas judicamus, quæ nos

nos ad agendum determinant, ac in se se continant rationem actionum, a nobis susceptarum sufficientem.

Ut effectus est signum causæ, ita ex cultu, quem Deo præstamus, quid de perfectionibus Ejus sentiamus, prodimus. Est igitur cultus Dei medium, quo datur ansa cogitandi cognoscendique perfectiones Dei; & sic gloriam Ejus illustrandi. Sed qui obligatur ad finem, quem vult Deus, nempe gloriam Ipsi⁹ §. II, ad media quoque huic fini subservientia, est obligatus. Evidenter ergo appetet obligatio hominis ad cultum Divinum.

§. IV.

Actionum divisionem constituant essentialia hominis. Constat v. hic anima & corpore. Sic prout vel ab illa, vel ab hoc perficiuntur actiones, sunt vel internæ vel externæ. Actiones autem, ex motivo perfectionum Divinarum suscepτæ, cultum formant Divinum §. III. Qvare hic est vel internus vel externus. Ille, actibus, soli inhærentibus animo, hic, qui motu interveniente corporis simul in conspectum aliorum prodeunt, absolvitur. In expositione utriusque longiores non erimus, quam nostrum exigat propositum.

§. V.

Principe omnino loco ponendus erit internus, qui in cognitione Dei, amore, timore, fiducia, invocatione & gratiarum actione consistit.

Qui perfectionum Divinarum intuitu ad agendum incitabitur, is easdem sibi perspectas cognitasque habebit. Dei eapropter cognitione tanquam fulcro, superstruitur cultus. Omnibus igitur mediis, ad hanc perducentibus, intendum.

tendum. Tam macrocosmus quam microcosmus speculum est Divinarum perfectionum. Quare assidua utriusque contemplatio est instituenda; Sed vera illa vivaque. Alias enim non nobis innotescerent perfectiones Divinæ quales in se sunt, h. e. summae ac infinitæ, nec argumenta forent idonea actionum, conformitatem cum iis referentium. False itaque confusa ac Majestati Divinæ minus convenientes notiones sunt exterminandæ.

Qui omnes vitæ transactæ periodos pia percurrit mente, quæque in iis perfectionum Divinarum, bonitatis, potentiae, sapientiae documenta expertus fuerit, repetit, qui beneficiorum memoria tangitur, qui in felicitatis suæ causas inquirit, qui omnium impedimentorum, huic objectorum, remotionem grata mente agnoscit, qui secundos tandem fortunæ afflatus, omniumque quibus fruitur, bonorum originem Deo tribuit, non potest non tacita admiratione percelli, & postquam benignam manum, quæ nostra omnium fata versat, devota mente veneratus fuit, lubenter fati summum se Ei debere amorem.

Videmus hinc, quam ab omni ratione remoti sint illi, qui benefici hujus Numinis gratiæ ipsis sibi viam præcludunt, illiusque favorem & benevolentiam se nullo in numero ponere, impia vivendi ratione declarant. Ille vero, qui rectius calculos suis subducere didicit, eandem conservare omni nititur studio, sollicite sibi cavendo, ne quid committat, quod voluntati Dei dispiceat, ac perfectionibus Ejus sit contrarium, adeoque Deum reverentia prosequitur & timore, eoque non servili, qualis est eorum, qui poenas ac verbera dominorum & exactorum extimescunt, sed filiali, quo parentes, quibus vitam fortunamque suam acceptas referunt, ingenui prosequuntur filii.

Hinc exsurgit obligatio ad sanctitatem, vi cuius prævarum

varum suppressimus inclinationum impetus, voluptatesque, sensibus corporis lenocinantes, refrenamus. Unde studium virtutis & fuga vitiorum intenditur.

Homo lubenter fertur ad bona quævis speranda, utque Deo nihil dignius animo concipit, ita ad Illum spem & fiduciam suam non invitus dirigit. Cognoscens enim, quam plena sint omnia calamitatum, convictusque de benevolentia Divina, quamque benigne rationibus humanis eadem consulat, de potentia, nullis circumscripta limitibus omnibusque & malis tollendis & bonis suppeditandis, maxime pari, de scientia, quam nihil unquam, quod est, fuit erit unquam, fugit, ac de Sapientia, quæ remedia modosque, perfectioni suæ acquirendæ convenientissimos, constituere ac exequi accuratissime novit; statim animadvertisit, a tam benevolo Numinе nihil non boni esse sperandum, cumque esse solum dignum, in quo fiduciam suam collocet.

Si quid accidat adversi, non in cœlum intemperativa probra jacit, non fortuna iniquitatem ejulatu planetibusque criminatur, sed Deo, tanquam omnium optima sapientissimaque manu sua versanti fata, suaque temperanti vel gaudia, vel interdum, sub constantiori sortis indulgentia, lasciviam, se totum committit,

Tantum tamen abest, ut hanc securitatem, inque Divina ope confidentiam in ignava otia animique torporem converti patiatur, ut potius id sedulo agat, ut quibus se mactavit, & in singulos dies mactat, bona conseruet Deus. Hoc v. mentis desiderium, quo fertur in auxilium Dei impletandum, invocatio Dei interna dicitur. Ideoque nec hæc est intermittenda.

Innumera tandem Dei beneficia rite perpendenti subnoscitur in beneficium Numen sincerus amor; In quo consistit

sistit gratus animus Deo debitus. Sed qui gratus est, beneficia, a Deo exhibita, frequenter & cum gaudio memoria recolit, & ut amorem reciprocum Deo quoquo modo testari possit, atque premita officiorum executione ipsa placere, nil facit reliqui. Quum vero animus beneficiorum rite memor per gratiarum actionem sese exleiat, ergo & hanc homini esse demandaram, oppido liquet. Sic partibus cultus Dei interni, qualitercumque adumbratis, luculenter constat, easdem, utpote quæ pro objecto habent cognitionem perfectionum Divinarum, &c., per consequens, patefactionem earundem, qua gloria Divina continetur §.
II. nobis esse injunctas.

§. VI.

Internæ v. Actiones, quarum motiva sunt perfectiones Divinæ, cultum Dei, per motum corporis expressæ, constituant externum §. IV. Necesitas hujus vel ideo in dubium vocari solet, quod arbitrentur nonnulli, Deum, utpote spiritum omnisciū, mentisque humanae recessus & latreras intime perscrutantem, non indigere signis externis, quæ voce inprimis & gestibus absolvantur, ad intelligendam interiorem animi devotionem. Verum enim vero observati debet, quod etiam si dare possim, ratione ipsius Dei, necessarium non esse cultum extetnum, eundem tamen per obligationem ad Dei gloriam, quæ inde illustratur §. III. manifestandam, omnino commendari. Constat namque homo duabus partibus §. IV. Si jam adstrueremus, tantum interne Deum esse colendum, tum una solum pars hominis, anima puta, ad gloriam Dei illustrandam obligaretur; altera v. corpus nil ad eam conferret; At cum & anima & corpus, ratione cum originis, tum conservationis, a Deo dependeant, fas utique est, tam animæ quam

quam corporis viribus cultum Deo & venerationem praestare. Potro si actibus externis declaremus, qualem Deum quamque ardenti pietate colamus, mirifice & in nobis, & in aliis accenditur effervescitque cultus Dei, unde fieri non potest, quin gloria Eius insigniter promoveatur. Est quippe, ut jam probatum dedimus, inter omnia nostra officia id primum ac palmarium, ut vita nostræ salutisque omnis fontem rite colamus; hoc est, amore tanto Numinis digno & intensissimo. Jam v. cum nec minus novimus, quam multum terrenæ facis intus habeamus, quanta, inquam, laborerimus infirmitate, hinc ne objecta externa, sensus corporis imaginum varietate titillantia, attentionem nostram a deo infringant, ut piis cogitationibus mens immorari nequeat; quo attentio conservetur & augeatur, actus mentis interni symbolice per signa externa, voce scil. & gestibus, sunt confirmandi; ita enim fiet, ut sonus verborum aspectusque gestuum, cum affectibus animi pulcre consentientium, refrenent quasi vagam attentionem, ne aliarum rerum externarum ideis pietas nostra interturbetur, sed anima velut necessitate quadam adigatur ad ea advertendi, quæ eam alioquin fallerent, & adeo fortius admoneatur officiarum, Deo præstandorum. Quid? quod atctissimus ille corpus inter animamque nexus non fere permittit, ut certas animæ perceptiones certi non sequantur corporis motus, & contra, sicque e re est, ut verum Dei internum cultum comitetur externus. Quod & ipsa experientia vel tum maxime comprobat, ubi, e. g. in prætentissimum conjecti periculum, ferio Divinam expetimus opem. Nonne vel inviti, quanta maxima potest fieri, vocis gemiruunque intentione desiderium auxiliū Divini declaramus?

Dein vero cum nemini, quid alter intus coquat, secumque volvat in animo, nosse sit datum, necessaria sunt aliis indicia nostrarum de Deo cogitationum, nostrorumque erga

erga Eum animi habituum. Hæc autem optime repræsentant actus externi. Unde nostro isti exemplo ad cultum, Deo præstandum, invitantur, excitanturque ad eundem concipiendum ardorem. Qui proinde homines a cultu ~~externo~~ avocare voluerit, is vel gloriam Deo, & totius hominis ab Eo dependentiam denegabit, vel animæ, donec corpore, tanquam hospitio, inclusa fuerit, sensuum renuncabit ministerium.

Sed commendato sic cultui externo hæc cautio necessario est adnectenda, ne divellatur idem ab interno; verum cum eo ita conjungatur, ut priuæ ipsi partes semper tribuantur. Cultus enim externus, ab interno separatus, dicitur hypocrisis, quæ cum altos externa solum speie fallere conetur, ceu turpissimum vitium, est detestanda.

§. VII.

Adstructa § antecedente necessitate cultus externi, suo comprehendentis ambitu omnes actiones externas, per quas actus interni, ex motibus perfectionum Divinarum suscepiti, interventu corporis sese produnt §. IV & VI, elucescit, nos esse obligatos, ad suscipiendas omnes ejusmodi actiones externas, quibus vel noster vel aliorum cultus promoteatur internus.

Hinc primum officiorum, cultum formantium internum, constituit cognitio Dei §. V. Hæc quidem obsolvitur viribus animæ, interventu tamen sensuum corporis, visus puta & auditus, maxime amplificatur. Scripta id circa aliorum, de Deo agentia, diligenter & cum meditatione legenda, pii que sermones & in perfectiones Divinas commentationes sunt auscultandæ. Sed deficientibus, qui sacros conscribant libros, & doctrinam de rebus Divinis instillent aliis, deficeret omnis & lectio & auscultatio. Quapropter & calamo & voce ingeneranda est aliis vera & distincta cognitio attributorum Dei, &, ex quibus illa perspiciuntur; operum, hoc est, ad

alios docendum, inque salutari doctrina instituendum, injungitur obligatio. Sed haud raro accidit, ut qui docentur, non solum vera Dei cognitione sint destituti, sed & eius loco falsa de Eo imbuti perversione, quæ perversum Deo affingit cultum, & alios facile in avia abducit. Hi igitur erroris sui convincendi, eorumque falsa dogmata sunt refutanda.

Amor præterea, Deo exhibendus, accenditur quidem cogitatione perfectionum Dei, ad nostram felicitatem relatrum §. V, sed ardentius tamen inflammatur, si bona, in nos a summo Numine collata, voce proclamemus, si singularia in singulis vitæ rerumque nostrarum articulis providentia Divinæ vestigia repetendo, alios vias Dei admirari doceamus; si aliena etiam vitæ fata & testimonia, miram & circa ortum & circa progressum gubernationem loquentia Divinam, auribus percipiamus, aliisque dein tradamus &c. Sic & ore & arte stimulatur noster in Deum amor.

At incenso amore accenditur & timor, si inter mutua officia animo voceque repetamus & beneficia, quibus nos Deus pie viventes, & voluntati Ejus obsecundantes, cumulare soler, & vindictam quoque, quam de peccatoribus contemptoribusque sui fumit, gravissimam. Hinc sanctimonia vitæ (§. V.) acuitur, representando nobis & fructus ejus dulcissimos, voluptatem Dei in vitæ nostræ integritate, bonam conscientiam, virtutumque præstantiam ac inseparabile præium, & contra molestias, vitæ impuræ comites, odium Numinis, mortuis conscientiæ, vitorumque fœditatem poenasque &c. Mutuis ergo oportet hortamentis alios excitemus ad studium Deo placendi, nobis vero caveamus ab ultricibus Eius manibus &, quantumvis aliquando sera, tanto tamen leviore vindicta.

Tacitæ considerationis bonitatis, potentiarum, scientiarumque Divinæ §. V. partus est quidem fiducia, in Deo collocanda. Ingens tamen hæc argumentum ac robur caput ex

* *) o (* *

junctis cum aliis confabulationibus, unde ad suam quivis experientiam provocans, quot quantaque harum Dei perfectiōnum documenta tēmper expertus sit, recenset; ubi hic se, omnium rerum consiliique in opem, luculentum auxiliū Divini specimen tensissime fatetur; ille rebus, implicatissimis involutum, se felicissime, ope sapientissimi Numinis semet extricasse affirmat; alius, contra ingruentia mala munitus potentissimi Ejusdem tutela, tranquillam se ac tutam dicit degere vitām. His exemplis erectus animus nequaquam fore dubitat, quin, pro mensura capacitatis tuæ, modulum felicitatis ipsi dimetiatur provida Numinis cura. Sic in spem hi meliorem alterno excitati affatu, & læiores conquiescunt, uti fas est, in gremio Divino, & patientiores ferunt, quibus obruuntur, malorum onera. Quo accedit, quod communicatio dolorum, &c, quas perpetiuntur, molestiarum, animos sublevet, mutuisque solatii leniat.

Porro approbata § V. interna s. mentis invocatione, quam nemo, nisi Dei fuique vel ignatus, vel oblitus, neglexerit, non necessaria videretur externa, seu preces; quoniam Deus & calamitates, quibus conflictatur, & opem, qua indigemus, optime intimeque perspicit conf. § VI, sed licet ideo necessariae non sint preces, ut Deo, quid nobis conveniat, indicetur, vel ideo tamen commendatur, quod si internum desiderium verbis, ore prolatis, exprimatur, nimium quantum acui soleat, conservante attentionem voce (§. VI), ne mens, ad Deum erienda, distrahitur, & ad aliena rapiatur a rebus, sensus laceissentibus. Hinc accidit, ut nobis, alios, precibus Divinis operantes, audientibus & videntibus, fervor animi & pietatis æstus vehementer intendatur. Nam e. g. repræsentat tibi multitudinem, uno ore sociataque devotione preces fundentem, adspice illius devotionem, audi voces, zeli ac desiderii opis Divinæ refertissimas; quæ qualesve, quæso, in hoc rerum articulo exsurgunt tibi animi motus? Annon, nisi o-

mnem penitus deposueris numinis reverentiam, te quoque totum ad pietatem componis? Arnon ad consecrandas itidem Deo cogitationes tuas non tam invitaris, quam compelleris? Ergo & clara voce & conjunctim cum aliis precandum.

Postremo etiam Deo habendae sunt gratiae, que cum in hilari beneficiorum acceptorum recordatione, conjuncta cum testificatione reciproci amoris, & studii officia praestandi debita, consistant §. V, non possunt non mitifice accendi, si cum alius nosmet ipsi, junctis animis junctisque linguis, bona, quae nobis praestit Deus, & adhuc quotidie praestat, recolamus, si amorem Dei concordibus reciprocemus signis, si unitis viribus, unito studio nisuque contendamus ad exsequenda, quae vel Deo, vel nobismetipsis, vel aliis praestanda habemus, officia. Hinc gratarum actione, laude, honore atque obsequio celebrandus est Deus, tanquam fons & origo omnium, quae possidemus, bonorum.

§. VIII.

Omnes actus, § præcedente recensiti, quum tales sint, ut cultum Dei internum, unde gloria Ejus illustratur, § II & V, promoveant, necessario sunt frequentandi. Sed cuivis notum est, exsecutionem horum actuum, intuitu Dei susceptorum, congressum plurium hominum sibi praestruere ac colloquium. At quo plures fuerint homines, eo spatiisiori se campo explicaverit cognitio manifestatioque perfectionum Dei, &, per consequens, gloria. Frequentiorem itaque conventum exposcit horum actu- um celebratio: Sed actus externi, qui intuitu Dei, seu ex motivis perfectionum Ejus suscepti, statuto loco, statutoque tempore, in frequentia hominum peraguntur, appellari solent cul- tus publicus. Ad hunc igitur, utpote sub cultu externo comprehensum, Deo exhibendum, evidens adest obligatio.

§. IX.

Ad actiones præterea, §. VII delineatas, suscipiendas requiri- tur capacitas docendi alios, convincendi, refutandi consolandi, dexte-

dexteritas sermones de Deo Ejusque perfectionibus apte faciendi, & omnia institutionum hortatuūmque pietati colendae inservientium, genera adhibendi. In confluxu autem multitudinis hominum paucissimos dari novimus, qui hac promitidine hisque donis sint instructi, plurimam quippe turbam rudem esse inque rebus Divinis hospitem, experientia testatur. Si vero singuli seorsim forent docendi, nec conventum celebrarent, ubi plures simul alloquendi copia esset, quomodo hi pauci omnibus sufficerent erudiendis? Quomodo sine conventu ardor precum fundendarum §. VII incenderetur? Qua ratione Deum gratius & laudibus prosequerentur homines unitis animis unitisque linguis? Quove pacto obligationi ad gloriam Dei illustrandam facerent satis, nisi cultu declararent publico, quales in Deo venerentur perfectiones? Falluntur ergo, & fallunt, qui necessitatem cultus publici protèrve impugnant, spretisque temporibus locisque huic cultui consecratis, sola contenti esse volunt privata pietate. Si namque indocti fuerint, per se patet, necessitatem frequentandi publicum conventum apud eos tanto majorem esse, quanto magis aliorum institutione indigent: Sin vero doctiores; at sic tamen, & ceteris utilia exempla præbebunt, & sua ipsorum causa hæc sacra celerabunt, ne horum intermissione animus ipsorum ad exercitia pietatis hebescat, neve gloriam Dei obfurent §. II, simplicioribus, qui magis aliorum auctoritate, quam præceptis reguntur, suspicionem subjicientes de veritate suæ cognitionis, quam de Deo fovent.

§. X.

Conveniant itaque homines publice Deum culturi; sed hoc fieri nequit, nisi adsint, qui munere docendi funguntur (§ IX); sacerdotes hi vocari tñverunt, seu sacrorum antistites. Tales ergo sunt eligendi atque constituendi. Ast horum erit officium, non tantum veram de Deo Ejusque perfectionibus doctrinam proponere; sed et in conditionem profectusque membrorum

cōtus publici inquirere, ut ad caput statimque audientium sermones, & quæ huc spectant §. VII. coll. c. IX, applicent. Conveniant deīn uno oīe, concordique voce oratur, ut ita singulorum inter precandum aidot & attentio augeatur §. VII. & IX; sed cum ita orant conjunctim, fieri potest, ut varient, pro varietate conditionis hominum, ea, quæ vel sibi appre- centur, vel deprecentur, sive varia proferant diversaque verba, unde attentio potius turbaretur, ac muīmura strepitusque devotionem totius cōtus confunderent. Ut igitur huic ma- lo eatur obviam, publicæ, h. e. certæ precandi formulæ, singulorum statui accommodatæ, sunt præscribendæ, ut uni- versa multitudine easdem pronunciet voces. Conveniant in- super, concordibus animis concordibusque linguis Deum lau- daturi §. VII. & IX; verum laudationes variant diversa, a Deo accepta, beneficia. Id circa concinnandæ sunt lau- dum prædicationumque normæ, cujusvis sorti aptæ. Has vero optime construunt hymni, aliaque Sacra modulamina, quæ iidem non sine fructu cantantur. Conveniant denique statu loco, certoque indicio tempore, ne diverso aditu abi- tuve alter alterius devotionem interpellet.

Opportuna jam suppeteret occasio disquirendi, de si- gnis i. ceremoniis, cultui publico pietatique inservientibus, deque sacrificiis Hebræis olim, ceu necessariis cultus publici partibus, demandatis, sed cum ratio, bi relictæ, heic nihil certi determinet, sistimus gradum.

S. D. G.

